

УДК 101(075.8)

А. Довгань, д-р. філос. наук, професор, О. Туревич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**УКРАЇНСЬКА МИТНИЦЯ ОЧИМА УКРАЇНСЬКИХ ТУРИСТІВ
(ПОГЛЯД З МИНУЛОГО)**

A Dovhan, Dr. Prof., O. Turevuch

**UKRAINIAN CUSTOMS THROUGH THE EYES OF UKRAINIAN
TOURISTS (A VIEW FROM THE PAST)**

Українці їздили завжди за межі власної індивідуальної домівки чи суспільної території своєї країни, окресленої державним кордоном. В сучасних умовах безвізового режиму проїзду українських туристів у країни Євросоюзу юридично спрощується фізичний перетин кордонів тих українських громадян, які прагнуть відпочити на теренах європейської рекреаційної зони відпочинку та збагатити себе новими пізнавальними враженнями від побаченого, почутого, і з переосмисленими думками вернутися на батьківщину.

Змінилися і функції нашої вітчизняної митниці відповідно до нормативних документів Євросоюзу, не потрібно потайки вночі, скрадаючись, рачкуючи чи бігти швидкістю лісової косулі, щоб потрапити в соціальний рекреаційний євроедем. Тому в третьому тисячолітті не один мешканець Галичини із задоволенням констатує «Жити стало легше, жити стало краще, жити стало цікавіше, жити стало...» а далі вже домислюйте самі, бо вже не тільки поодинокі «фольксвагени» гарцюють нашими колоритними дорогами. Але так було не завжди у вільній, незалежній, суверенній Україні.

Більше тридцяти років тому туристична поїздка за кордон пересічному українцю (не уточнюємо, чому він їхав у Європу ХХ століття) спричиняла неймовірно складні труднощі на шляху до омріяного десятиліттями тисячами галичан європейського відпочинку після напруженої праці на рідній землі-неньці.

Не останню роль у навіюванні нашим землякам їх туристичної «нікчемності» грала наша рідна українська митна служба. Тому студенти ефективно працюючого в той час першого приватного педагогічного інституту в Україні (ТЕІПО), в якому мав честь працювати один із авторів цього допису, а інший автор навчатися за спеціальністю «психолог», вирішили методом анкетного опитування виявити, чи досконала була робота тодішньої митниці, і чи задовольняла вона всі туристичні наміри наших земляків. Тема соціологічного дослідження «Українська митниця очима українських туристів». У вибірку ввійшли 45 осіб віком 25-50 років чоловічої та жіночої статі різних професій м.Тернополя, які протягом 1997 року їздили за кордон.

Анкета-питальник складалася із 15 запитань, в якій переважали закриті питання поряд із відкритими, відносно яких кожен турист міг висловити свою суб'єктивну думку щодо ефективності, професійної компетентності та моральної вивершеності поведінки кожного працівника митниці при перетині державного кордону тим чи іншим українським туристом. Результати отримані наступні: по-перше виникали у 46 туристів бюрократичні проблеми з оформленням туристичних документів, тому 84 туристи від усіх опитаних вважали недосконалою організацію туристичних поїздок. З переїздом через кордон у 62 туристів виникали конфліктні проблеми із працівниками митної служби. Ображало наших туристів те, що до них митники ставилися з погордою та зневажливо, тобто як до людей «другого сорту». Лише 14 опитаних туристів відчували до себе повагу і справедливість митників при виконанні ними своїх професійних обов'язків. Тому на відкрите запитання анкети: «Якою Ви хочете бачити українську митницю?» відповіді респондентів визначились так: чесною і справедливою - 31; цивілізованою - 16; щоб ставлення працівників митниці до туристів було гуманніше, людяніше, 6 - культурною, 10 - безхабарною, такою яка є у європейських країнах; 2 - щоб митниця ефективніше працювала у сфері послуг; 4 - щоб менше було формальностей при перетині кордону, тобто менше бюрократизму.

В підсумку туристи висловились впевнено, що працівники митниці недотримуються законів України в спілкуванні з українськими громадянами-туристами, які перетинають кордон України в приватних поїздках до країн Євросоюзу. Цікаво, як працює українська митниця сьогодні, тобто в XXI столітті, що думаєте Ви, шановні земляки-туристи про ставлення працівників митниці до українського туриста.

Література

1. Конституція України. К.:Преса України, 1997 р.- 80с.
2. Державна митна служба України //Словник фінансово-правових термінів /за заг. ред. д. ю.н., проф. Л.К. Воронової. – 2-евид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011 – 558 с.